

Van alle dag en toch bijzonder!

Beleidsplan Elisaparochie Almelo-Zuid 2013-2018

Inleiding

De parochie organiseert activiteiten, toont zich solidair, wordt uitgenodigd te participeren in netwerken, of samenwerkingsverbanden aan te gaan. Maar past dit ook binnen de visie van de parochie en de taak die zij voor zichzelf weggelegd ziet?

Dit beleidsplan is in feite een aanzet tot antwoorden op twee vragen: Wie zijn wij? En wat willen wij bereiken?

Om een beeld te schetsen van de parochie is het noodzakelijk globaal te beschrijven in welke tijd we leven en in wat voor omgeving de parochie zich bevindt. Van daar uit proberen we in grote lijnen aan te geven wat we als parochie in deze tijd voor deze omgeving willen betekenen. Uit de vele mogelijkheden en wenselijkheden moeten keuzes worden gemaakt en prioriteiten gesteld want de mogelijkheden van de parochie zijn beperkt. De uitdaging is altijd groter dan wij aan kunnen. Dit maakt pastoraat tot een zoektocht en onderneming waarbij elk succes een nieuwe uitdaging oproept, elk antwoord een nieuwe vraag.

'Blijf niet staren op wat vroeger was, sta niet stil in het verleden. Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen. Het is al begonnen. Merkt gij het niet?' (Jesaja 43:18)

Het ontstaan van de Elisaparochie

In bovengenoemde tekst staat het duidelijk: "Ik ga iets nieuws beginnen". Dit zet de parochie op haar plaats. Het initiatief is aan Hem. De taak van de parochie is Hem niet voor de voeten te lopen, maar 'iets nieuws' te laten geschieden, er de voorwaarden voor te scheppen, de 'akker' gereed te maken.

Iets nieuws laten beginnen en het laten merken is de uitdaging waar de Elisaparochie voor staat sinds de opening van het nieuwe parochiecentrum, het Karmelklooster en de Elisakerk in 2008. In de jaren daarvoor werden de Egbertus, de Willibrord en de Christoffel, drie kerken met rijke histories, gesloten en de parochies samengevoegd tot de nieuwe Elisaparochie voor Almelo-Zuid (zie ook: Gerard Kokhuis: "Van drie naar één").

De parochie is toevertrouwd aan de Karmelorde en heeft de concredita status. Hierdoor is de parochie, in goed overleg met de aartsbisschop van Utrecht, buiten verdere fusies gehouden. Deze status houdt in dat pastores worden benoemd op voordracht van de Provinciaal van de Karmel en dat er gewerkt wordt vanuit Karmelitaanse spiritualiteit, zoals die ook zichtbaar is in de architectuur van de kerk. Centraal, onder de lichtkoepel, is het Lege Midden. Dit staat voor de aanwezigheid van de Eeuwige. De mensen zijn gegroepeerd rond dit Lege Midden. In Zijn aanwezigheid zijn allen gelijkwaardig. Er is geen meer en geen minder, slechts Hij en wij. Karmelspiritualiteit is ook een profetische spiritualiteit die zich in dienst stelt van gerechtigheid en vrede en aansluit bij de missionaire opdracht van de kerk. In haar Constituties geeft de Orde dit als volgt aan:

"Christus heeft de redding van de mensheid niet bewerkt als een buitenstaander of als iemand die onbekend was met de geschiedenis van de wereld. Integendeel, Hij heeft zich willen vereenzelvigen zowel met zijn eigen volk als met de hele mensheid. Zij die beweren volgelingen van Christus te zijn, dienen te luisteren naar zijn roepstem, vooral wanneer Hij zegt:

Ik had honger en jullie hebben mij te eten gegeven;

Ik had dorst en jullie hebben mij te drinken gegeven;

Ik was een vreemdeling en jullie hebben mij opgenomen;

*Ik was naakt en jullie hebben mij gekleed;
Ik was ziek en jullie hebben naar mij omgezien
Ik zat in de gevangenis en jullie kwamen naar me toe" (Constituties 110 van de Karmelorde).*

Voor de hongerigen, dorstigen en vreemdelingen, voor de naakten, zieken en gevangenen van deze tijd wil de Elisaparochie geen buitenstaander zijn noch onbekend met of verstoken van hun verhalen. Zij wil het grote verhaal van deze tijd en deze plaats en de kleine verhalen van mensen dichtbij en veraf aanhoren, verstaan en als betrokkene zich er mee vereenzelvigen.

De tijd waarin wij leven

De huidige tijd wordt ervaren en omschreven als turbulent; een tijd van onbehagen. Oude verbanden en zekerheden zijn weggefallen, het gezag van oude instituties gemarginaliseerd. Door individualisering zijn mensen, meer dan voorheen, op zichzelf aangewezen. Globalisering, technologisering en informatisering veranderen de samenleving, ons denken, onze werk-consumptie- en vrijetijdspatronen in snel tempo. We leven en werken in een grotendeels geanonimiseerde wereld. We produceren goederen en leveren diensten aan onbekende afnemers en gebruiken producten die aan de andere kant van de aardbol geproduceerd zijn. De wereld is een economische markt geworden, onoverzichtelijk en vol concurrentie. Medemensen zijn rivalen en concurrenten. In tijden van crises zijn we geneigd het eigen belang voorop te stellen ook al gaat dit ten koste van anderen. Over de oorzaken van de huidige crisis schrijft paus Benedictus XVI in zijn encycliciek 'Caritas in Veritate' dat deze ontstaan is doordat de mensen het maken van winst als doel op zich zijn gaan zien. 'Dan bestaat het gevaar dat welvaart wordt vernietigd en armoede gecreëerd'. Er moet een ethische basis onder de economie gelegd worden, stelt hij.

Open grenzen bieden welvaartsmogelijkheden maar zetten ook banen voor laaggeschoolden op de tocht. Vaste banen worden ingeleverd ten faveure van flexwerk; bedrijven, ooit opgericht en begonnen voor de productie van goederen of het verlenen van diensten, zijn zelf handelswaar en verkoopproducten geworden. Het werk gaat naar waar lonen laag of de vereiste kennis en vaardigheden op voorhand aanwezig zijn.

Bestaansonzekerheid door oorlogen, bedreigingen, armoede en milieurampen dwingen mensen tot een zoektocht naar een nieuw bestaan. Dit brengt in de wereld grote migratiestromen op gang. De mensen hopen zo een thuis, werk, een veilig bestaan en een zekere participatie in de welvaart te vinden. Dit zorgt er o.a. voor dat in Almelo-Zuid veel nationaliteiten en culturen vertegenwoordigd zijn.

Deze tijd zit vol pastorale en ethische uitdagingen.

"De armen, de minsten (minores) vormen de overgrote meerderheid van de wereldbevolking. Hun complexe problemen houden verband met en worden in belangrijke mate veroorzaakt door de huidige internationale verhoudingen, en meer direct door de politieke en economische systemen die heden ten dage onze wereld beheersen. Wij kunnen ons niet doof houden voor de roepstem van de onderdrukten die roepen om gerechtigheid (constitutie 112).

De omgeving waarin wij verkeren,

De Elisaparochie is gevestigd in het hart van Almelo-Zuid, een gebied met ± 40.000 bewoners van wie ± 9.000 als katholiek geregistreerd staan. De parochie kent honderden vrijwilligers die zich op talrijke manieren inzetten voor de parochie. Terwijl vergrijzing een probleem vormt, dient zich ook nieuwe betrokkenheid aan bij jonge ouders en bij 35 tot 50 jarigen.

Almelo-Zuid kent naast wijken met hooggeschoolden en veel welvaart ook wijken met veel laaggeschoolden en economisch en sociaal zwakke inwoners. Het verschijnsel erfelijke schuld en werkloosheid komt hier meer dan landelijk gemiddeld voor. Kinderen groeien op in een omgeving waar ouders en voorouders werkloos waren en zijn. Zij leren niet het verband zien tussen arbeid en inkomen en beginnen hun school- en werkzaam leven vanuit een positie van achterstand (Zie ook: Mirjam Pool: "Alle dagen schuld"). In deze wijken treffen we veel gezinnen en individuen die 'naar de rand van de maatschappij geschoven zijn.'

Veel wijken kennen een sterk gemengde bevolking van allochtonen en autochtonen, zonder dat er structureel bruggen bestaan tussen de bevolkingsgroepen. Er zijn grote groepen van Turkse, Armeense en Molukse afkomst. Ze leven vaak naast en langs elkaar. In veel buurten heerst armoede, raken mensen geïsoleerd en leven in eenzaamheid.

"Wij leven in een wereld vol onrust en onrecht. Het is onze taak metterdaad te helpen zoeken naar de oorzaken van dit kwaad; solidair te zijn met het lijden van hen die naar de rand van de maatschappij geschoven zijn; deel te nemen aan hun strijd voor vrede en gerechtigheid; en te strijden voor hun volledige bevrijding, op zo'n manier dat hun verlangen naar een menswaardig bestaan vervuld wordt (Constitutie 111).

Visie op de parochie

"Waar twee of drie mensen in mijn Naam samen zijn, ben Ik in hun midden" (Mt. 18:20).

In deze turbulente tijd en omgeving wil de Elisaparochie een levendige geloofsgemeenschap zijn, een teken van Gods aanwezigheid, in het spoor van Jezus Christus. Wij willen met elkaar Zijn aanwezigheid in onze gesecculariseerde en multiculturele maatschappij gezicht geven. Dit wordt zichtbaar in een open, gastvrije leefstijl, een omgang met elkaar gebaseerd op vriendschap en broeder- en zusterschap. Het parochiecentrum wil gekend worden door zijn open, gastvrije en uitnodigende stijl. Zo willen wij een vindplaats zijn voor geloof, een vrijplaats voor zoekend geloof. Wij zijn aan elkaar gegeven om gemeenschap op te bouwen, waarin gelijkwaardigheid en respect voor elkaar een geleefde en doorleefde werkelijkheid is, juist in het aanvaarden van de rijkdom van de grote verscheidenheid. De aanwezigheid van mensen met uiteenlopende leeftijden, culturen en opvattingen vinden wij een bron van wederzijdse verrijking. Wij voelen ons voortdurend aangesproken ons geloof te vertalen in een levenshouding die tot daden leidt en antwoord te geven aan de plaatselijke noden en behoeften.

De aanwezigheid van veel godsdiensten, kerken en levensbeschouwingen in onze stad nodigt uit tot deelname aan en initiatieven op het gebied van oecumene in de ruime betekenis van het woord. Juist in een tijd van vergaande individualisering wil de Elisaparochie het tegengeluid laten klinken van begrip, tolerantie en verbondenheid.

Zo zijn wij samen als een volk onderweg om Zijn Rijk werkelijkheid te maken en het evangelie te leven. Geloof vieren, liturgie, catechese, bezinning, caritas en engagement zijn bouwstenen van de parochie.

Profiel en speerpunten van beleid

Hoe wil de parochie gekend en erkend worden? Van welke sterktes wil ze gebruik maken? Met welke kenmerken wil ze naar buiten treden? Daarover bogen pastores en bestuur zich in 2012. Uit hun overwegingen en besprekingen met werkgroepen en bijdragen van parochianen kwamen de volgende profilering- en speerpunten van beleid naar voren:

1. **Gastvrijheid:**

Het parochiecentrum stelt dagelijks zijn deuren open, heeft de koffie klaar staan en zorgt voor een sfeer van openheid en gastvrijheid. Mensen brengen kleding voor Mensen in Nood, bijdragen aan Boodschappenmand, Voedselbank en Meubelproject. Zij komen hier voor misintenties, voor zomaar voor een praatje maar vooral ook met vragen. Voor ons is het belangrijk dat er voor allen een gastvrij onthaal is, dat hun vragen gehoord en verstaan worden en dat zij zich begrepen voelen.

- Achter de verhalen van mensen schuilt spiritualiteit. Deze is anders dan die van de officiële kerk. Maar zij moet wel als authentiek gewaardeerd worden. De dialoog met hen is als een 'Emmausgang'.
- Vragen van mensen zijn steeds het begin van een gezamenlijke zoektocht naar zin en betekenis.
- Als parochie zijn wij een lerende gemeenschap. De opening van het pastorale werkseizoen biedt hiervoor goede kansen, maar hoeft hiertoe niet beperkt te blijven.

2. **Wijkbetrokkenheid:**

Het parochiecentrum is de plek van waaruit het pastorale team steeds weer de wijk in trekt naar mensen die daar behoefte aan hebben, naar scholen, verzorgingstehuizen, via huisbezoek, ziekenbezoek, netwerken. Wij verwachten niet alleen dat mensen naar de kerk komen, wij hechten er grote waarde aan de mensen thuis te bezoeken, hun zorgen te delen, voor hun verhalen een luisterend oor te hebben en met hen te zoeken naar de spiritualiteit achter hun verhaal. De spiritualiteit van de straat en de wijk is een authentieke spiritualiteit die er slechts op wacht verbonden te worden met transcendentie. De kerk is geen gebouw ergens in de wijk, maar is presentie overal waar mensen zoeken naar geestelijk houvast.

- Voor huisbezoek wordt wekelijks door de medewerkers tijd vrij gemaakt.
- Vanuit het parochiecentrum worden geen grootse plannen bedacht. Luisterend in de wijken willen we ontdekken wat van ons gevraagd wordt.
- Waar mogelijk en zinvol zoekt de parochie naar kansen haar doelen te bereiken in samenwerking met andere instanties van kerkelijke en maatschappelijke aard.
- We leven in een turbulente tijd. Aan de parochie de uitdaging een constante te vormen. Veel mensen leven in een situatie van onzekerheid. Aan de parochie de uitdaging een houvast te bieden.
- De samenleving is complex, multi-etnisch en multicultureel doch met weinig cohesie. In die samenleving wil de Elisa een verbindende schakel zijn.

3. **Profetische betrokkenheid**

De parochie draagt de naam van de profeet Elisa. Ze zal er niet alleen zijn voor de achtergestelden van deze wereld en deze tijd, maar zij zal ook steeds een stem van protest laten horen tegen onrechtvaardige structuren, achterstelling, uitbuiting en misbruik van mensen, groot en klein in de nabije en verre omgeving. Daarom zijn advents- en vastenacties van parochie en scholen belangrijk als teken van verbondenheid en solidariteit met mensen elders, leden van hetzelfde grote gezin dat mensheid heet, kinderen van dezelfde Vader. Verantwoordelijkheid voor de medemens houdt niet op bij de grenzen van de parochie.

- Waar we onrecht waarnemen mogen wij niet schromen dit onder de aandacht van verantwoordelijken te brengen.

- In een veranderende maatschappij kan de parochie niet statisch en onveranderlijk blijven. Zij heeft 'eu-aggelion', 'goed nieuws' voor wereld en mensheid, maar dit moet in elke tijd als nieuw gebracht worden.
- De Elisaparochie heeft de intentie een samenwerkingsverband aan te gaan met een Karmelparochie in een ontwikkelingsland. Zij wil solidair zijn over de grenzen heen.

4. Jeugdbetrokkenheid

Bij jeugd en jongeren is steeds de vraag naar zin en betekenis actueel. De toekomst is van hen, maar zit vol onzekerheden. De parochie zal een ontmoetingsplein zijn voor jongeren en jong volwassenen waar zij terecht kunnen met hun vragen, hun zoeken naar zin ... een plaats waar vragen belangrijker zijn dan antwoorden ... een ruimte voor God's aanwezigheid in de ontmoetingen, in het alledaagse.

- Jongeren groeien op in een situatie waar ze wel op levensvragen stuiten, maar vaak geen antwoorden vinden, noch een plek vinden voor hun verhalen, vragen en onzekerheden. Voor hen wil de Elisa er zijn op hun zoektocht naar het goede, het ware en het schone.
- Jongeren communiceren met moderne middelen. Zij zijn vaak van 'ad hoc' en 'doen'. Wij zoeken met hen naar projecten uit hun eigen midden, projecten die hen op het lijf geschreven staan.
- Jongeren hebben behoefte aan eigen vormen van vieren. Waar gelegenheden zich voordoen zal de parochie hen helpen zoeken, op eigen initiatief of in samenwerking met scholen.

5. Bezinning

"Het is goed dat ik heenga, want dan zal de Geest komen die u alles zal leren en u alles in herinnering zal brengen wat ik u heb gezegd". In de hectiek van alle dag hebben mensen behoefte aan rust en bezinning op de scharniermomenten van dag, week, jaar en van een mensenleven. Die momenten van rust en bezinning biedt de parochie tijdens de weekend vieringen, maar ook tijdens de ochtend- en avondvieringen met de Karmelgemeenschap. Verdieping wordt geboden in het ruime cursus- en bezinningsaanbod en de meditatieve wandelingen. Elisaparochie, toevertrouwd aan de Karmel, ontwikkelt haar visie en beleid vanuit de Karmelitaanse spiritualiteit. Deze visie is zichtbaar in de architectuur van kerk en klooster en wordt beleefd in haar vieringen, de inspiratiebron van ons menselijk handelen. "Waar het gebed en de bezinning ons leren om tot God 'Vader' te zeggen, moet de omgang met de medemens ons leren de ander 'broer' of 'zus' te noemen en daarnaar te handelen (Achter de Karmel 2012/5, p22).

- De parochie is een Centrum voor Spiritualiteit met een gevarieerd aanbod aan bezinning en verdieping.
- De toetssteen voor parochiële activiteiten is de evangelisch norm 'wat gij aan de minsten der Mijnen hebt gedaan, hebt gij aan Mij gedaan'.

Tot slot:

De Parochie deint mee met de tijd en is geworteld in haar omgeving. Zij staat steeds weer voor de uitdaging gehoor te geven aan de oproep van de profeet zich vooruit te bewegen, de nieuwe tijd in en die tijd mede vorm te geven. Zij doet dit niet blindelings, niet aarzelend, als in het duister tastend, maar met vertrouwen en in de overtuiging dat: *Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen. Het is al begonnen. Merkt gij het niet?" (Jesaja 43:18)*

Inspiratiebron voor de parochie is naast het evangelie en de mensen die wij ontmoeten en waar wij mee samenwerken ook de Karmelitaanse Spiritualiteit die "geen weten blijkt te zijn, maar een niet aflatende inzet en zoektocht naar God die wij niet kennen, doch hopelijk ontmoeten langs de rafelranden van de samenleving: waar mensen het meest gevoelig zijn voor hetgeen hier en nu gebeurt en desondanks - of is het dankzij - zichzelf voorbij - soms, even .... Gods Aanwezigheid vermoeden in het leven van alledag"
(Achter de Karmel 2012/1 p1).

Almelo, januari 2013